UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quadragesimale

Paoletti, Agostino

Coloniae Agrippinae, 1677

Feria III. post Dom. II Quadragesimæ. 12. Quod si quis sacerdos esse velit, conditionem entis Metaphysici imitari debet, affectum suum à parentibus & sæcularibus abstractum tenendo.

Nutzungsbedingungen

urn:nbn:de:hbz:466:1-55672

Visual Library

SERMO XII.

IN FERIAM III.

DOMINICÆ II.

QVADRAGESIMÆ.

Super Cathedram Moyſi ſederunt ſcribæ & Phariſæi.
Matth 26.

2 METAPHYSICI cujuſdam difficultatis ad ipſorum juriſdictionem ſpectantis anatomiam quandam omni cum ſolicitudine inſtituunt, ut in eius viſceribus invenire poſſint, quam ſcire deſiderant, veritatem, omnem namque adhibent diligentiam, ut cuivis ambiguæ menti clarum & perſpicuum fiat, cuinam debeatur entis perfectioris præeminentia, an concreto, an verò abſtracto; ab hoc autem certamine excluduntur ea, quæ realiter cum Deo identificata in immenſo divinæ eſſentiæ theatro relucent. Unde in Theologicarum academiarum tribunalibus per authenticam SS. Patrum, melliflui Bernardi & Magni Dionyſii. Areopagitæ, nec non omnium aliorum Scholaſticorum: hæc ſtabilita fuit deciſio, quod ſingula per ſe in imperfectionis æquilibrio poſita paria ſint, nec omnia ſimul perfectiora ſint quam unum ſolum, nec unum ſolum minus omnibus aliis ſit perfectum unde ſequitur quod *Bonus in divinis non eſt aliud à bonitate, neque ſapiens à ſapientia*, ut idem ſit dicere; Deus *eſt ſapiens, & bonus*, ac ſi diceretur Deus *eſt ſapientia, & bonitas*. At verò; ſi entia cœleſtium ſphærarum convexum non tranſcendentia, ſed intra eſſe naturalis concavum vel circumferentiam comprehenſa in æſtimationis lancem ponantur, ſine ulla intellectus diſcrepantia aſſignari inter illa poteſt perfectionis ſuperioritas. Siquidem à ſapientioribus ſententia in præjudicium concreti deciditur, ita ut cauſa ſua cadat ex hoc ſolo fundamento, quia *communicat in materia*, à qua haud ſecus ac gemma in lutum lapſa vileſcere cenſetur; alteri verò ſcilicet abſtracto Metaphyſici per favorabilem ſententiam ſubveniunt ei tanquam perfectiori applaudentes; eò vel maximè, *quia abſtrahit à materia ſenſibili*. Ecquis enim neſcit, tantò aurum eſſe ſyncerius, quantò à terra magis eſt expurgatum: argentum eſſe pretioſius purificatum à ſcoriæ fæcibus: odores ſublimiores à materiali florum groſſitie ſublimatos? ſiquidem etiam alchimicis per ſublimationem matalla depurentur. Cùm igitur abſtractio à materia augeat valorem entis, & unio ejuſdem cum eadem argumentum ſit majoris vilitatis: quomodo Sacerdos Evangelicus eſſe poterit perfectus, ſi veluti ens *quoddam concretum* ſemper ſit permixtus cum ſæculo, involutus rebus parentum & cognatorum, & negotiis terrenis totaliter occupatus? utique talis nequicquam diſſimilis erit ſcribis & Phariſæis, qui *non ſteterunt, ſed ſederunt ſuper cathedram Moyſis, veluti terrena mole gravati*, ut explicat Doctus Pomferradienſis; At verò ſi ad modum *entis abſtracti* alienus fuerit ab omni affectu ſæculi, & à parentibus divulſus, juxta

D. Bernnard Dio Carth.

moni-

monitum eruditi Eſcobar *Renuntiando ſæculo, & rebus omnibus ſæcularibus, ſtabis*, cumque proinde ſecurum eſſe jubeo, quod per gradus virtutum & meriti tandem ad ſummum Eccleſiaſticæ perfectionis verticem ſit aſcenſurus. Ac proinde Salvator in hodierno Evangelio Sacerdotes exhortatur, ut ſint abſtracti & remoti à ſæculo, nec jam amplius patrem aliquem in terris recognoſcant, multò minus alios patentes & cognatos: *Nolite vocare vobis patrem ſuper terram.* Punctum iſtud maximæ eſt neceſſitatis & conſequentiæ in Sacerdote, ac proinde firmiter ab eodem obſervandum: ſic enim in eo dignitatis ſuæ excellentia tantò clarius elucebit, & ſæculum illi, cum quitanto gradui debetur, honorem prompte exhibebit; in hoc igitur argumento præſens erit et diſcurſus: Vos interim ô Reverendi Sacerdotes ab omni mundano objecto cogitationes veſtras diſtorquete, mentemque veſtram abſtractam ad meæ malæ concinnationis concretum debita cum attentione applicate.

2. *Nolite vobis vocare patrem ſuper terram.* Idem Deus, qui parentes adeo ſerio honorare præcepit, nunc omnino contrarium mandare videtur, præcipuè Sacerdotibus, dum iis prohibet, ne eos recognoſcant; ſed poſſemus hoc facere abſque aliqua ingratitudine? Sanctus Paulus Apoſtolus ad Hebræos ſcribens iiſdem irreprehenſibilem Magni ſervi DEI Melchiſedech vitam imitandam proponit, dicens: Scitote eum fuiſſe ſine patre & ſine matre, & ſine genealogia, cujus dies non habuêre principium, nec vita finem. Hebr. 7. *Melchiſedech ſine patre, ſine matre, ſine genealogia, neque initium dierum, neque finem vitæ habens aſſimilatus eſt filio* DEI. Multa hîc invenio difficillima puncta ponderatione digniſſima. Primum eſt, quòd dicatur Melchiſedech non habuiſſe patrem, nec matrem, nec genealogiam, id quod de nemine verificatur, præterquam de Adamo & Eva, quorum unus ex terra formatus fuit, alia vero ex coſtâ Adami. Nec dici poteſt Melchiſedechum ſuum eſſe à ſemetipſo habuiſſe, quia ſolus DEUS eſt à ſe. Ad hæc nemo generat, vel producit ſeipſum, omnis autem res generata à ſuo generante & producente neceſſariò diſtinguitur.

Præterea ſi fuit Filius, neceſſariò dicendum eſt, quod patrem & matrem habuerit, ad quos dicat relationem: *Relativa* autem ut Ariſtot. docet Philoſophus, *Sunt ſimul natura tempore & cognitione.* Secundò inſinuat Apoſtolus, quod ex quo non habuit principium, nec finem, nec genealogiam, nec genitores, DEI Filio ſimilis fuerit: *Aſſimulatus eſt filio DEI*, id quod etiam Melchiſedecho minime convenire videtur: Si enim Chriſtum præciſe ut Filium DEI conſideremus, & quo ad generationem æternam, ſic genitus eſt à patre ſine matre *Ex utero ante luciferum genui te*, ut homo au- Pſal. 109
tem ex matre naſcitur ſine patre. Obſtupeſco igitur, & cauſam imaginari mihi non poſſum, cur Sanctus Paulus hæc verba è calamo ſuo emanare permiſerit dicendo, Melchiſadechum fuiſſe filio DEI ſimilem, ut pace qui non habuit patrem in terra, nec matrem in cælo: cum tamen ex ſcripturis authenticis deducatur, patrem ejus Heraclem; matrem vero Aſteriam fuiſſe; Prætereo hic expoſitionem Sacroſancti Ambroſii, Anſelmi. Theophylacti, Cajetani, & aliorum & ut aliquam propoſito meo opportunam hujuſce difficultatis explicationem habere poſſim, aliam vobis adducam difficultatem ex Evangelio Sancti Joannis deductam.

Epiph. hæreſ 51. Ambr ibi. f. 83, co. 1. D. Anſel. f. 80. ibi. Theoph f. 397, c. 2. Cajet ibi. f. 388. c. 3.

3. Hic igitur Sacer Evangeliſta refert, quod dum in nuptiis in Cana Galilææ vinum defeciſſet, ne ex hoc defectu nuptiis illis aliquod irrogaretur confuſionis incommodum, MARIA Virgo filium ſuum JESUM, ut huic defectui proſpiceret, rogavit, dicens: *Fili vinum non habent.* Dominus autem auditis, MARIÆ Matris ſuæ precibus eidem reſpondit: Ioan. 2.
Quid mihi & tibi eſt mulier? velut legit Sanctus Gregorius: *Quid mihi tecum eſt mulier*? q. d. Gregor.
Quid mihi tecum ô mulier intercedit negotii? Verùm ô Domine quis hunc tuum reſpondendi modum non obſtupeſcat: Nunquid hæc eſt Mater tua, quæ te peperit? Proprio igitur matris nomine illam appellato, non verò mulierem dicito, quod nomen inſtabilitatem ſignificat. Difficultas hæc vel ex eo magis augetur, quod Chriſtus in cruce pendens, ſuamque matrem afflictam & deſolatam videns, ejus dolores mitigaturus dilectum ſuum Joannem ei in filium conſignavit.

Ioan.19. narit, dicens: *Mulier ecce filius tuus*, ubi iterum matrem mulieris nomine compellat? cujus cauſa difficulter intelligitur. An non ô mi Redemptor vides te per hoc Catholicæ fidei noſtræ inimicis occaſionem dare te reprehendendi, quaſi debitum Matri honorem abnueris, aut eam in matrem non agnoveris, ac proinde Valentiniani & Manichæi non erubuerunt aſſerere, ut referunt Origenes, Dionyſius Carthuſianus, & S. Pater Auguſtinus, quod Chriſtus non fuerit verus filius MARIÆ, ſed corpus potius phantaſticum aſſumpſerit Adhuc fortius ſtringo argumentum, ſiquidem in multis aliis caſibus MARIA dicta
Matth.1. eſt Mater JESU Chriſti: *Cum eſſet deſponſata*
Matth.2. *Mater* IESV. De magis refert S Mattheus, quod *invenerunt puerem cum* MARIA *Matre ejus*; Et in nuptiis ſupra citatis S Joannes Matris titulum MARIÆ ſæpius tribuit: *Et erat Mater* JESV *ibi*? *Dicit Mater IESV ad eum, Dicit Mater ejus miniſtris.* Agedum igitur: Cur Chr ſtus in hiſce duobus tantum caſibus nuptiarum, & Crucis, eam non appellat proprio nomine Matris? Nolo vos ô Auditores diutius tenere ſuſpenſos; audite igitur
D. Iren l. reſolutionem. Sanctus Irenæus dicit, Chriſtum
3.c.18. in nuptiis ſe habuiſſe per modum Sacerdotis, ſi non transſubſtantiando, ad minus ſaltem mutando aquam in vinum, id quod figura quædam fuit Sanctiſſimi Sacramenti altaris. Similiter in Cruce *gerebat vicem Sacerdotis*, offerendo ſui ipſius ſacrificium æterno Patri pro peccatis totius mundi. Ac proinde demonſtrare voluit, quod Sacerdos eſſe debeat *ens aliquod abſtractum* à materia, id eſt, ſeparatum ab omni affectu ſæculi, conſanguinitatis, denique ipſorummet parentum, debeatque eſſe totaliter ſpiritualizatus & ſublima-
Sylveira t tus in DEUM: *Omnem hic carnis propenſionem*
2 li.4.c.1. *voluit diſſimulare, docens nos, quod in muneris no-*
ol.18. *ſtri operibus, Eccleſiaſticiſque miniſteriis, omnis affectus carnis ſit excludendus: conſequenter ergo Virginem, non Matrem, ſed Mulierem appellat, nã carnis affectum nomen Matris indicabat, quem nomen Mulieris occultabat: in* DEI *enim negotiis omnis carnalis propinquitas, etiam nomine tenus amputanda*, ait quidam Modernus. Non eſt credibile Melchiſdechum nõ habuiſſe patrem, nec matrem, nec genealogiam, ſed quia Sacerdos erat, ut perfectus eſſet, vel *ens quoddam abſtractum* à patre, matre, & parentibus ſe exhibere debebat, haud ſecus ac ſi illos non haberet, vel nunquam habuiſſet, ut non tam ipſorum, quàm ſolius DEI ſervitio dedicatus eſſe videretur, *ut videretur abſque illis fuiſſe tanquam è coelo delapſus*, inquit Pater Joannes Antonius de Abula. Ejuſdem quoque opinionis fuit Pater Sylveira Carmelitanus, dicens: *Quia tunc nullus conſanguinitatis affectus in eo introſpiciebatur.*

4. Præceptum illud quo DEUS Abrahamum, ut è patrio ſolo ſuo diſcedens parentes, paternamque domum deſereret, obſtrinxit, ſemper velut myſteriis refertiſſimum ſuſpexi: Dicit enim *Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui*, atque ut eum ad id præſtandum promptiorem redderet, inſuper promiſit, quod introducturus eum eſſet, in terram alienam quidem & peregrinam, fructiferam tamen opimam, omnique bono refertam? *& veni in terram quam monſtrabo tibi.* Enim vero cauſam tranſitus hujus ex una regione in aliam ſcire percuperem: Num forte ideo è patria ſua migrare debuit, quia ſcilicet aliqua inter ipſum & parentes ejus interceſſit diſcordia? an vero delicti alicujus reus extitit, cujus cauſa à patria exulare ipſi neceſſum fuit? Sanctus Ambroſius emigrationis hujus cauſam tetigiſſe videtur, cùm ait: *Abrahæ dictum eſt, Ezi de terra tua], & de cognatione tua, & de domo patris tui: ſed fortè dicas, Levita non erat*, quorum ſcilicet ſtirps Sacerdotalis eſt. Id quidem verum eſſe fateor, ſed tamen *habebat in lumbis ſuis Levim*, ut ſcribit Apoſtolus ad Hebræos. Verùm enim vero adhuc quænam fuerit intentio DEI præcipientis Abrahæ, ut ſupra dictum eſt, eò quod in lumbis ſuis Levitarum ſtirpem contineret, penetrare non valeo, niſi fortè ex politicâ Ariſtotelis deducatur, quod filii patri ſimiles naſcantur, ordinariè enim ita ſolet fieri. *Filii imitantur parentes ut plurimum & parentes transfundunt in filios proprietates, & paſſiones, mores, ingenia, vitia, & virtutes: nam ex iracundi, parentibus iracundi filii, & ex manſuetis manſueti], ex ingenioſis ingenioſi, ex ruſticis ruſtici, ex eloquentibus eloquentes naſcuntur*, inquit Beatus noſter Archiepiſcopus Valentinus. Ecce tibi nunc manifeſta-

tam

ſeſtatam Dei noſtri intentionem. Vult enim Abraham patriam, parentes & domum paternam deſerere, ut filii ſui, & è lumbis ſuis deſcendentes Levitæ, & ſacerdotes aſſueſcant affectum ſuum abſtrahere & ſeparare à ſæculo, parentibus & domo paternâ, ſi in perfectionis ſtatu vivere, Deoque grati eſſe velint: *Exeundum eſt de terra noſtra* [inquit Rabanus Maurus Archiepiſcopus Moguntinus] *id eſt, de facultatibus mundi hujus, opibus terrenis, & de cognatione noſtra, id eſt, de converſatione, moribus, vitiiſque prioribus, quæ nobis à noſtra nativitate cohærentia, velut affinitate quadam & conſanguinitate conjuncta ſunt, ſive domo patris noſtri, id eſt, omni memoria mundi, ut ei renunciantes poſſimus in populos Dei dilatari, & terram cæleſtis repromiſſionis, cùm tempus advenerit introduci.*

Raban. lib. 2. in Gen. ibid. fol. 143.

5. Neſcio an aliquando obſervaveritis, qualiter Scriptura Sacra de ſancto Petro in aliquibus locis diverſimode loquatur: nonnunquã cum vocat fratrem ſancti Andreæ ſic quando piſcabatur *Vidit duos fratres, Simonem, qui vocatur Petrus, & Andream fratrem ejus*; Et ſanctus Matthæus omnium Apoſtolorum nomina recẽſens hunc ordinem obſervat: *Duodecim autem Apoſtolorum nomina ſunt hæc, Simon, qui dicitur Petrus, & Andreas frater ejus* Eodem modo loquitur etiam S. Joannes, cùm ait: *Erat Andreas frater Simonis Petri.* Quando Chriſtus ingens illud patravit miraculũ, quinque panibus & duobus piſcibus paſcendo quinque millia hominum, Evangeliſta ſanctum Andream loquentem introducit tanquam fratrem Simonis Petri: *Dicit ei unus ex diſcipulis Andreas frater Simonis Petri* At verò deinceps in Actis Apoſtolorum, & in aliis locis poſt mortem & reſurrectionem Chriſti nunquam invenio ſanctum Petrum in ſocietate ſancti Andreæ nominari, tanquam fratrem ejus, unde ſanctus Lucas referens qualiter cœnaculum ingreſſi fuerint pro electione alterius Apoſtoli in locum Judæ ſuccedentis, dicit: *Aſcenderunt ubi manebant Petrus, & Ioannes &c.* Et paulò pòſt: *Exſurgens Petrus in medio fratrum, id eſt, Diſcipulorum*, ut interpretatur Cajetanus; id quod etiam ex pluribus aliis locis Scripturæ deduci poteſt. Verum quamnam dicemus hujuſce diſparitatis cauſam eſſe: Nunquid erat idemmet Andreas, & idemmet Petrus? aut fortè fraternitati mutuæ renuntiarunt? Etenim de Abbate Joachim lego, eum dum ſe à germano ſuo fratris nomine compellari audiret, idipſum acerbè tuliſſe dicendo. Quis frater? quis frater? Jam triginta anni præteriere, à quibus Sacerdotio initatus ſum, neſcio fraternitatem aut parentelam me habere cum ullo. Pari quoque ratione quotieſcunque Simoni Petro adjungitur Andreas tanquam frater ejus, ſignum eſt, quod Scriptura de eo loquatur pro eo tempore, quo ſacerdos nondum erat, quia in ultima cœna pridem ſacerdotio initati ſunt: *Apoſtolos in ultima cœna ſacerdotes Chriſtus creavit*: At verò poſt cœnam, mortem & reſurrectionem Chriſti ſanctus Petrus tanquam ſacerdos Andream fratrem ſuum cognoſcere noluit, licet & ipſe ſacerdos eſſet, quaſi diceret: Deinceps ô Andrea nulla inter nos fraternitatis neceſſitudo eſſe debet, ſumus etenim Sacerdotes, qui fratres ſuos neſciunt. Idipſum exiſtimo ſanctum Ambroſium dicere voluiſſe, cùm ait: *Vt Sacerdotes placeant Deo relinquant fratres & parentes, & omnem cognationem, ut adhæreant uni Deo.*

Matth. 4.
Matth. 10.
Joan. 1.
Joan. 6.
Actor. 1.
Cajetan. ibid. fol. 141. col. 4.
Nunnius tom. 2. lib. 4. de Reipubl. ſtat. fol. 31.
S. Ambroſius.

6. Sæpius intra memetipſum ſollicitus fui inveſtigandi cauſam, cur Sacerdotes in multis Scripturæ locis Angeli nomine inſigniantur? Sic enim Propheta Malachias ait: *Angelus Domini exercituum eſt.* Circa quæ verba ſanctus Hieronymus dicit: *Angelus Sacerdos Dei veriſſimè dicitur.* Chriſtus etiam ſancto Joanni Baptiſtæ Angeli titulum attribuit apud Malachiam, dicens: *Ecce ego mitto Angelum meum:* quia nimirum è ſtirpe Sacerdotali deſcendebat. In Apocalypſi ſeptem ſtellæ, quas Deus in dextra habebat, ſeptem deſignabant Sacerdotes vel Epiſcopos: *Septem ſtellæ, Angeli ſunt ſeptem Eccleſiarum.* Sãctus Paulus quoque *præcepit in Eccleſiis velari capita mulierum propter Angelos, id eſt, propter Sacerdotes divinæ voluntatis nuncios,* inquit ſanctus Anſelmus Et ad Galatas ſcribens, dicit: *Licet Angelus de cælo Evangelizet vobis* Ubi ly *de cælo*, ſuperfluere videtur, omnes enim Angeli *de cælo* addatur ad differentiam Angelorum in terra, id eſt, Sacerdotum. At verò inquies: Qua ratione Sacerdotibus *eſſe Angelicum* convenire poteſt, cùm hoc ſit ſpirituale, illi vero corporei & materiales? Reſponderi quidem poterit cum Beda, quod ſacerdos dicatur Angelus, *non natura, ſed officio*; vel cum Cyrillo: *obſanctita-*

Malach. 7
Hieron. in ca. 2. Malach. nu. 7.
Malach. 2.
Apoc. 1.
1. Cor. 11.
S. Anſelm. ibid fol. 164. col. 2. lit. C.
Galat. 1.
Mendoza in Virid. lib. 3. problem. 5 fol. 51. n. 33.
Beda.
Cyrill.

ſtitatem & puritatem ; aut cum Ambroſio, *ut veluti Angeli venerentur* : ſive cum S. Thoma: *ratione ſcientia in cognoſcendo* Alii tamen dicunt, quod Sacerdos *ſit Angelus*, *non per entitatem, ſed per proprietatem*. Quod ſi autem ſcire vultis: in quonam conſiſtat hæc proprietas, recurrendum eſt ad Metaphyſicos & Theologos: hi enim vobis dicent angelos eſſe *abſtractos à materia ſenſibili*, & Sacerdoti convenit eſſe alienum & ſegregatum à ſæculo, & à parentibus, & in Deum omnino ſublimatum & elevatum conſiſtere; imo juxta doctrinam Cyrilli Alexandrini debet eſſe ens quoddam ſpirituali zatum, & à propria quoque corporeitate abſtractum, haud ſecus ac ſi eſſe illius omnino angelicum eſſet, nihilque humani haberet admixtum: *non erit homo Sacerdos, ſed tanquam Angelus* DEI, *in Angelorum ordinem tranſeat & jam non erit homo*.

D. Cyrill. Alex. in cap. 6. Levit. n. 17.

7. Conformiter ad ea quæ diximus, audiatis velim delicatiſſimam Beati Petri Damiani Cardinalis ſpeculationem: etenim Sacerdos ad altare celebrans, ad populum aliquoties converſus ſalutando eidem apprecatur Domini aſſiſtentiam, dicendo, *Dominus vobiſcum*. Miniſter aſſiſtens gratias Sacerdoti reddens, eundem nomine omnium circumſtantium reſalutat dicendo: *Et cum ſpiritu tuo*. Quæ quidem Miniſtri reſponſio cum Sacerdotis propoſitione minimè correſpondere videtur: Cum enim Sacerdos dicat: *Dominus vobiſcum*, ei merito reſpondendum eſſet: *Et etiam tecum*, nam hæc reſponſio: *Et cum ſpiritu tuo*, aptè quadraret, ſi Sacerdos diceret: *Dominus cum ſpiritu veſtro*, Imò verò quantopere digna eſt Sacerdotis propoſitio, tantopere myſtica eſt miniſtri reſponſio: Eccleſia namque præſupponit, quod Sacerdos ſit ens adeo abſtractum à materia, ut in eo eſſe humanum locum non habeat, uno verbo: Quod ſit abſtractus à ſemetipſo, & ad eſſe quoddam ſpirituale reductus, ac proinde dicit: *Et cum ſpiritu tuo*. En ipſiſſima Petri Cardinalis Damiani verba: *Sic ille oſtendit, quomodo in Sacerdote nihil veluti corporis aut carnis debeat reperiri ſed totus in ordinem ſpiritus tranſire, & à ſpiritu denominari, & in carne præter carnem vivere*. Hinc eſt, quod Deus in Levitico præceperit, Sacerdotem adeo omni perfectione debere eſſe inſignitum, ut in eo ne vel ullus notetur defectus, naſus ejus nec magnitudine, nec parvitate excedat: ne ſit cæcus, claudus, gibbeſus, lippus, nec pede mancus, nec manû diſtortus, aut quoad ſanitatis ſtatum malè complexionatus: *Omnis qui habuerit maculam de ſemine Aaron Sacerdotis, non accedet offerre hoſtiam Domino*. Unde Sanctus Pater Auguſtinus atteſtatur: Summos Sacerdotes ex ſpeciali Dei privilegio nunquam fuiſſe infirmatos, ſed inalterabilem ſemper conſervaſſe ſanitatem. Quis autem eſt, qui neſciat, haſce indiſpoſitiones ſeu infirmitates cauſari ab abundantiâ vel defectu materiæ, vel ab intemperie humorum peccantium, vel à qualitatibus malignis, quæ omnia effectus ſunt ab eſſe corporeo ſuam trahentes originem? Similiter hæ infirmitates eò quod ſint naturales, & *præter intentionem habentis*, non ſunt demeritoriæ, ac proinde potuiſſet Deus eaſdem tolerare, ſiquidem Deo nullæ aliæ actiones præjudicant præterquam illæ; quæ ſunt deformes ex parte voluntatis. Ad me quod attinet, exiſtimo Deum hoſce defectus, qui ſe *tenent ex parte materia & corporeitatis* à Sacerdote arcere voluiſſe, ut per hoc ſimul inferret, eum certo quodam loquendi modo eſſe debere vel ut *ens quoddam abſtractum* plus de ſpirituali quam de corporeo participans. Huc utique S. Paulinus reſpexit, quando mox ut ordinatus fuit Sacerdos, Severo hujus tenoris literas ſcripſit: *Iam penetralibus Dei ſummi receptum me video & inſertum communicare cœleſtia & Deo propius admotum, in Spiritu Chriſti, & ſplendere verſari: vix adhuc intellectum ſacra molis capio mentis anguſtiis, & onus muneris mei, conſcius infirmitatis horreſco*.

B. Pe. Damian. lib. Dom. vob. c 3 t. 3 Bibli.

8. De Bucephalo ferociſſimo & generoſiſſimo Alexandri equo, quo famoſiorem mundus non habuit legitur, quod quando phaleris & ornamentis ſuis amictus erat, tanta cum proſopopœja ſeſe habuerit, ut à nemine ſeſe gubernari permiſerit, nec aliis vulgaribus equis potuerit permiſceri, ſed procul ab omnibus conſiſtens, à nullo, præterquam ab Alexandro contrectari aut gubernari ſe permiſerit. Sacerdos Eccleſiaſtici gradus ornamentis indutus, Bucephali imitator fieri non erubeſcat, conditionis ſuæ dignitatem & exiſtimationem ſollicite ſuſtineat, nec ſæculi negotiis ſeſe immiſceat, quin potius procul à parentibus, omnibuſque terrenis rebus poſitus cum nemine præter quam cum ſolo Deo agat. Idipſum quoque nobis Sanctus Paulus com-

commendat dicens: *Nemo militans Deo ſe implicet negotiis ſæcularibus.* Unde Cajetanus ait: *Præcipit Paulus, ut Chriſti milites proportionaliter ſe totos dedant militiæ Evangelicæ, alieni ab omni ſollicitudine temporalium, etiam propria vitæ, famæ, &c.* Erat porro Chriſtus in hoc mundo & ſæculo, & nihilominus vivebat, ac ſi à ſæculo omnino fuiſſet alienus, imò apertè ſatis declarabat, ſe non eſſe de hoc mundo, nec quicquam ſibi negotii cùm ſæculo, aut cum parentibus commercii: *Ego non ſum de hoc mundo, id eſt, ad ſæcularium hominum Societatem non pertineo, nec aliquid mundanæ vanitatis, aut pravitatis in me habeo*, inquit Dionyſius Carthuſianus.

2. Tim. 2. Cajet. ibi. Ioan. 8. Dion. Carth. in c. 8. Ioan.

9. Volebat Deus in veteri lege, ut ſacerdos Hebræorum veſte quadam indueretur, coloris Hyacinthini, qui eſt color cœleſtis, ut Sacerdoti indicaret, eum cœleſtem potius quàm terrenum eſſe debere: *Bene Sacerdotis veſtis Hyacinthina eſt, quia tota vita Sacerdotis debet eſſe cœleſtis, & nullum cũ terrenis affectibus debet habere commercium, cœlitum nitorem Dei Sacerdos induat, ut veſtis ſuæ magiſterio diſcat, quia iam non eſt in terra, ſed in Cœlo debet habere conſortium.*

10. Et quidem quidnam ſacerdos boni lucrari poterit, quod ſæculo continuò permixtus reperiatur? S. Ioannes de æterno verbo loquens hanc nos docet Theologiam: *In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum*; poſtea verò de verbo incarnato ſermonem inſtituens ſubjungit: *Et verbum caro factum eſt, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam eius.* Enimverò conſideratione dignisſimum eſt, quod Evangeliſta de verbo ante incarnationem diſſerens nullam faciat gloriæ mentionem, ſed hanc ei attribuat, jam incarnato; num fortè antequam incarnaretur, quando verbum erat apud Deum glorioſum non erat? haud dubiè: neque hoc aliqua indigebat probatione aut relatione, quod enim verbum abſtractum à materia ſenſibili, quæ eſt noſtra humanitas, glorioſum fuerit, veluti certisſimum ſupponitur, atque ideo nihil de eo dicit, neque præſto ſunt teſtimonia, ad idem probandum: ut verò poſtquam verbum, ut ita dicam, factum eſt concretum, & cum humanitatis noſtræ ſenſibili materia unitum, videri ſaltem ſimplicibus poterat difficile eſſe, ut in hoc ſtatu ſuam conſervaret gloriam: unde opus erat teſtimonio Ioannis, idipſum aſſerentis de viſu, & dicentis: *Verbum caro factum eſt, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam eius.* Id quod hucuſque diximus, doctrina eſt Cardinalis Toleti & S. Cyrilli Alexandrini: *Ne quis*, inquit Cyrilus, *putaret verbum aliquid detrimenti inde paſſum, aut dignitatem ſuam minus retinuiſſe adiunxit: vidimus gloriam eius, ut ſit ſenſus: quamvis verbum caro factum eſt, non tamen ab infirmitate carnis ſuperatum eſt, nec de antiqua maieſtate ac omnipotentia decidit.* Ex quo antecedente hanc deduco conſequentiam, nimirum difficile eſſe, ut Sacerdos ſuam conſervet gloriam, & dignitatem ſimul cum perfectione vitæ & ſit quaſi *ens concretum* in viſceratum per affectum ſæculo aut rebus mundanis: tam ſuis quam parentum ſuorum.

Ioan. 1.

Tolet in c. 1. Ioan. adnot. 41. f. 86 l. B. Cyril. l. 1. c. 17 f. 52. l. B.

11. In electione Sacerdotis ſuperioribus ſæculis veteris legis facienda, Deus Moyſi præcipiebat, ut duodecim acciperet virgas, ſivè bacillos, duodecim tribubus correſpondentes, eaſque mitteret in ſanctuarium, cenſeretque legitimè electum illum, cujus virga per ſe inventa fuiſſet fœcunda germinando flores & producendo fructus: *Quem ex his elegero, germinabit virga eius.* Hæc autem virtus in ſola Aaronis virga deprehenſa fuit: quia dum Moyſes die ſequenti virgas luſtraturus ſanctuarium ingrederetur, Aaronis virgam omnino floridam & fructiferam deprehendit: *Sequenti die ingreſſus invenit germinaſſe virgam Aaron in domo levi. & turgentibus gemmis eruperant flores, qui foliis dilatatis in amygdalas efformati ſunt.* Et quænam ſunt hæc myſteria? Cur Deus voluit ut virga quædam à propria arbore & ſtipite reciſa germinet & fructificet? Exiſtimo Deum per hoc innuere voluiſſe, quod ſi Sacerdos electus florere in perfectione, & in ſanctitate fructificare velit, neceſſum ſit, ut ſit reciſus, id eſt, per affectum ab arbore, è qua natus eſt, nec non à parentum ſuorum ſtipite abſtractus, ſeparatus & alienus ſit; benè idipſum monet Euſebius Cæſarienſis, dum ait: *Sacerdotes in hac mortali vita ſeiuncti, ipſum duntaxat corpus in terra gerentes cogitatione & animo in Cœlo degentes, quaſi quidem Cœlites pro univerſo hominum genere Deo ſacrati.* Et tamen certum eſt quod ſacerdos ut plurimum plus ſæculum, quam Deum ſpiret, plus pro domo ſua, quam pro Eccleſia laboret, propter negotia parentum, officia Eccleſiaſtica negligat & contemnat; nullũ in civitate tractatur nego-

Num. 17.

Euſeb. Cæſar. l. 1. de monit. Evang. c. 9.

negotium, cui ipſe manus non ingerat ſive ſint mercimonia, ſive conjugia, ſive lucra, ſive cujuslibet generis contractus; imò ſi ſæculares è familia ſua ſacerdotem vel Religioſum quendam habeant, illum velut fulcrum domus ſuæ, & neceſſitatum ſuarum ſubſidiatorem adhibere contendunt, ſæpeque ex Eccleſiæ patrimonio ipſorum familiam gubernant; labores Religioſi ſuis volunt ſervire complacentiis, licet illicitis, ſæcularis gignit filios, & vult ut Religioſus eos veſtiendi & gubernandi moleſtiam in ſe ſuſcipiat: ſæcularis matrimonio jungit filias ſuas, & Religioſus urgetur ad procurandam eis dotem: ſæcularis multa ludendo & comeſſando ſibi debita acquirit, & Religioſum ad ſolvenda illa ſollicitat: ſæcularis delicta committit & mulctæ pecuniariæ condemnatur, moxque Religioſi burſa requiritur: ſæcularis domi otiatur hyeme ad ignem æſtate per recreationem & luſus, omnemque domus ſuæ curam Religioſo committit. Mira res! Homo fit religioſus & Sacerdos ut Deo ſerviat, ſe privat facultate ducendi uxorem & habendi filios, & poſtea ſtulteſcit propter nepotes. Ex quo omnes Deo conſecrati ſunt, filiorum quoque beneficio ſunt privati, at diabolus filiorum loco nepotes ſubſtituit: unde verſus non illepidus optimè cadit.

Cùm genitor rerum privaſſet ſemine clerum,
Ad Sathanæ votum ſucceſſit turba nepotum.

O dignitas Sacerdotalis plus nimio contempta! ô excellentia Eccleſiaſtici gradus inter omnes digniſſimi à talibus prorſus conculcata; quid nobis cum ſæculo commercii intercedit, quod tandem infenſiſſimum noſtrum eſſe hoſtem experimur? Per ingreſſum religionis & vota ſolemnia ſæculo & rebus ſæcularibus renuntiavimus, & tamen poſtea magis iiſdem implicamur, quam ſi ſæculares eſſemus facientes ex ſacerdotio negotium, & ex clericatu marcatum: unde naſcitur, quod ſuum apud ſæculares perdant reſpectum, utpote qui illos videre non poſſunt, niſi dum neceſſitate premuntur. In Scriptura ſacra Chriſtus unà cum Petro ſæpius in urbe Capharnaum fuiſſe legitur, veruntamen unica duntaxat vice ſocrus ſuæ domum ingreſſus eſſe ab eadem perhibetur, cum tamen domus illa domus paterna fuerit, vel ſaltem ab ipſo parentibus renuntiata, quando ad Chriſti diſciplinam ſe recepit, dicens: *Ecce nos reliquimus omnia,* at vero quando ſocrum ſuam viſitavit? nunquid hoc ſæpius audiſtis, quando *Socrus Simeonis tenebatur magnis febribus:* Sed cur præcisè in hoc caſu, & non ante, nec pòſt illam convenit? Dicam id vobis: Petrus Eccleſiaſticus erat, atque ideo Petre ſubſiſte foris, è domo maneto, neque enim Sacerdotes volumus aut religioſos: at verò quando *tenebatur magnis febribus*, quando accidit aliqua neceſſitas, cui mederi non poſſunt, fores & porta patent, & niſi per ſe veniat, invitari & advocari illum curant: ſi autem aliqua in domo fuerit lætitia, aut de proſperitate gaudium nulla Religioſi fit mentio, Sacerdos nihili æſtimatur: at ſi è lacuna cancer quidam excerpendus ſit, aut è foramine lacertus, nulla manus ſe prodit præterquam Eccleſiaſtici; neque idipſum dicerem niſi ad propoſitum Simonis ita loqueretur ſcriptor quidam modernus Carmelitanus; *Petrus Eccleſiaſticus erat*, inquit *& nunquam recipitur in domum ſuæ affinis, niſi quando ipſa ægritudine, febrique vexatur.* Sed cur ita? notate reſponſionem: Neque enim aliam huic propoſito accommodatiorem adduci poſſe exiſtimo: *Quia* inquit, *valde conſuetum eſt, ut Eccleſiaſtici & Religioſi non inveniant aditum, nec oſtium apertum, niſi quando ipſi laboribus ac ærumnis urgentur: quando enim perjucundè & fœliciter degunt, Religioſorum minimè recordantur, at in ſuis adverſitatibus maxime ad eos confugiunt.*

Hugo Card.

12. Quamnam exiſtimatis cauſam eſſe, quod Deus Sacerdotes hæreditatem à ſuis parentibus eis relictam adire vetuerit? *Non habebunt Sacerdotes hæreditatem*: Ne videlicet gratitudinis titulo adhibendum affectum reciprocum per illam ſuis obligarentur parentibus Et tamen immoderatus ſæpe eſt Eccleſiaſticorum Sacerdotum erga parentes & nepotes ſuos affectus, ut ſeſe totaliter in eorum unicum commodum eviſcerent, bimetipſis ſubtrahendo ut illis dare poſſint: Vix aliquam ſibi recreationem quantumvis modeſtam & honoratam indulgent, ut nepotes ad deſpectum ſui patrui habeant unde tripudient, ludant, & proſtibula frequentent. Hi tales quidem ſunt Sacerdotes, Deus autem illos inter ſuos Sacerdotes minimè connumerat Idquod ex eo mihi perſuadeo, quod in Daniele legitur. Ibi namque tres pueri Sidrach, Miſach & Abdenago ad Deum omnipotentem laudandum & bene-

benedicendum omnes creaturas ſpeciatim invitabant; Cumque inter cæteras, Sacerdotes quoque ad dignam illam virtuoſamque actionem invitare vellent, dicebant: *Benedicite Sacerdotes Domini Domino, laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula* Dan. 3. Cur obſecro Presbyteros *Sacerdotes Domini* appellant? Nunquid ſufficiebat dicere: *Sacerdotes*, non addita hac voce *Domini*, Satis enim liquidum erat, quod Sacerdotes idolorum ſuos erant adoraturi & laudaturi Deos, non verò Deum Iſraelis: ſicuti etiam alia ex parte certum eſt, quod pueri præfati, veri Dei Sacerdotes ad Dei laudes decantandas invitare contenderant, quid igitur opus erat dicere: *Sacerdotes Domini*? Hugo Cardinalis reſpondet, duo inveniri Sacerdotum Dei genera; Aliqui enim ſunt Sacerdotes Dei, quoad nomen pariter, & quoad rem ſive factum ipſum; Et hi ſunt, qui alieni à ſæculo & à parentibus abſtracti aliud nihil ſibi ob oculos poſitum habeant, quam Dei ſervitium: alii verò ſunt Sacerdotes quoad nomen tantum, ſunt quilli, qui à vero Deo ſegregari affectu ſuis parentibus viſceroſiſſimè adhærent, nec alium Deum recognoſcunt, præterquam nepotes ſuos, quos velut Idola adorant. *Qui ſibi Sacerdos benedicit Deum ſuum.* Nos etenim Chriſti Sacerdotes ſumus, eumque imitari debemus; is itaque dicit: *Ego non ſum de hoc mundo.* Joan. 8. id eſt, ut exponit Carthuſianus ibi art: 22. *Ad ſæcularium hominum ſocietatem non pertineo*: Hujus autem temporis Sacerdotibus dici poteſt: *Vos de mundo hoc eſtis, id eſt, de numero hominum mundanorum de generatione malorum, & pertinentes ad corpus Diaboli.* Scio quidem hanc reprehenſionem Scribis & Phariſæis à Chriſto datam fuiſſe at verò nunc non minori jure applicari poteſt nonnullis, ne dicam majori Sacerdotum noſtrorum parti. Nequivit olim Deus æquanimiter ſuſtinere, quod duo Aaronis filii Nadab ſcilicet & abiu, apprehenſum ignem alienum, id eſt, hominis ſæcularis. Thuribulis ſuis imponerent, ſibique offerrent, quinimò graviſſimè illis iratus ignem cœlitus immiſit, & in cineres uſque redegit: *Offerentes coram Domino ignem alienum, Egreſſus ignis à Domino devoravit.* Cogitate igitur quid de iis Sacerdotibus futurum ſit, qui à Dei ſervitio declinantes, ſæculo ſe totos & totaliter impendunt, dignitatem gradumque Eccleſiaſticum penitus contemnentes aut nihili æſtimantes.

Hugo Card.

Abulenſ. ... 10

13, Idque inde vel maximè procedere exiſtimo, quia qualis & quanta ſtatus ſui dignitas ſit, minimè cognoſcunt, ac proinde hanc illis ad memoriam revocare ſtatui, ut illam deinceps melius conſiderantes, majori in pretio & æſtimatione habere poſſint Porrò de Octaviano Auguſto, quod dum ætatem adhuc puerilem ageret Aquila quædam in manus ejus panem ſubtraxerit; inde mox augures futuram eius vaticinati ſunt felicitatem, Majeſtatem & excellentiam, ſcilicet eum futurum eſſe totius mundi Monarcham, ut referunt Diodorus lib. 45. Xiphilinus in Octa. & Pierius Valerianus lib. 19. Sed quæ comparatio eſſe poteſt inter panem ex Aquilæ roſtro delapſum & panem Euchariſticum? hic enim non cecidit fortuito & merè per accidens, ſed ex divinæ voluntatis diſpoſitione Sacerdotis manibus eſt conſignatus; Hinc igitur vobis eius excellentiam conjecturandam relinquo utique ſi id ipſum graviter ſatis pondereris, cum Iſidoro Peluſiota lib. 1. epiſt. 227. confiteri cogemini; & dicere: *Sacramentorum perceptio nobis coniunctionem cum Deo conciliat, noſque regni ipſius conſortes & participes reddit.* Porro ſcriptores ſacri cauſam ſollicitè inquiritunt, cur Spiritus ſanctus Chriſti Jeſu mortem, & totius mundi redemptionem vaticinari volens Caiphæ ore uti voluerit, dicentis: *expedit vobis ut unus moriatur homo pro populo & non tota gens pereat* Ioan. 13. Hæc etenim ſunt verba Prophetica. Verum ut Cardinalis Toletus ibi in com. notat: *Non ab illomet profecta ſunt, ſed à Spiritu ſancto, qui per o. eius prophetavit, quod futurum erat nempe mortem Chriſti utilem futuram & expedientem ſaluti hominum.* Vehementer etenim miror, quod ad prophetiam tanti momenti & ponderis pronuntiandam, inſtrumentum elegerit adeo improportionatum, adeoq; perverſam lingvam. Num fortè Jeroſolymis nulli præſto ſunt homines probi & boni? aut Spiritus ſanctus fortaſſe eum ſceleratum hominem eſſe ignorabat? Minimè gentium id ei ignotum erat, & tamen Caipham ad hoc elegit, non quidem propter perſonam, ſed propter dignitatem, quam ſuſtinebat: *Erat Pontifex anni illius id eſt*, inquit Carthuſianus ibi art. 19 *Summo ſacerdotio fungens pro illo anno*, Tametſi igitur perſona Caiphæ peſſima & indigniſ-

digniſſima eſſet, Deus tamen ſacerdotium, quo decoratus erat permaximi æſtimavit, atque ideo Deus Prophetiam adeo ſublimis myſterii nulli alteri quam Sacerdoti convenire cenſuit: [Cur Dominus per eum Prophetaſſe ſit dignatus, cauſam affert: Erat Pontifex anni illius, quamvis enim homo iniquus & ſceleſtus, tamen dignatus ſancta erat. Toletus ubi ſupra [Et ſanctus Joannes Chryſoſtomus hom. 3. in epiſt. ad Coloſſ, ait: *Nemo ergo dicat eſſe me tenuem, & humilem, & nulla ratione dignum; Et Caiphas cum eſſet occiſor Christi, & indignus, prophetavit propter Sacerdotii dignitatem.*

14. Porrò ſi alteri dicere licuit: *Ex ungue leonem*: & Timanthes gigantem depingens ingentem eius magnitudinem in modico ſpatio delineavit: Mihi quoque ô Reverendi Sacerdotes licitum erit, eius quam obtinetis dignitatis excellentiam ex digitis veſtris arguere, atque conjicere. Thomas etenim Cantipratenſis rem quendam ſummè admirabilem de Conrado Abbate Villarienſi recenſet, nimirum quod eum viderit nocte quadam in ſuo conclavi ſine lumine ſtudentem & ſcribentem, conſecratos verò illius tanquam veri Sacerdotis digitos fuiſſe ſplendore lucis conſpicuos, ut ei ad totum conclave illuminandum aptisſimè inſervierint, haud ſecus ac ſi totidem candelæ in eodem accenſæ fuiſſent: (De hoc viro excellentisſimo quiddam probatisſima veritate cognovi, quod digiti manuum eius quos in conſecratione corporis Christi extendebat, ad ſtudium & inſpectionem literarum vel librorum nocte inſtar candelarum in tenebris relucebant,] Et quidem ex quo de Sacerdotum digitis hoc in loco ſermo incidit, me quoque legiſſe opportunè occurrit, quo ſanctus Marcus Evangeliſta jam exiſtens Sacerdos, dum auguſtam Sacerdotii dignitatem conſideraret, eoque ſe prorſus indignum cenſeret, hoc ut ſe ad illius quotidianum exercitium inhabilem redderet excogitarit medium, nimirum ut dexteræ manus ſuæ pollicem ſibimetipſi amputaret quod & fecit qui tamen deinceps à ſancto Petro Magiſtro ſuo, cui eius probitas perſpicue nota erat, poſtquam eius humilitatem conſideraſſet, fuſis ad Deum precibus perfectè eidem reſtitutus fuit. Unde facilè conjicere poſſumus, quantæ apud Sacrum Evangeliſtam æſtimationis fuerit, ſe ad ſublimem ſacerdotii gradum fuiſſe evectum. Et tamen magnificus hic ordo Sacerdotalis per commercia ſæcularia tam facilè contemnitur & prophanatur,

Thomas Cantipr. lib 1.c. n.3.ap. Aloyſ. Nevar in Agro Euchar. n.9.12. cap.105.

15. Notate obſecro modum quo ſanctus Paulus loquitur dum ſuam ad Corinthios Epiſtolam exarat: Scitote, inquit quod *Deus nos Apoſtolos*, velut veros Ieſu Christi ſervos *noviſſimos oſtendit, tanquam morti deſtinatos quia ſpectaculum facti ſumus mundo & Angelis, & hominibus; uſque in hanc horam & eſurimus & ſitimus, & nudi ſumus & colaphis cædimur, & nullibi ſtabiles ſumus*, 2. Corinth. 4. adeo ut nos de loco in locum fugiendo circumvagari oporteat, & tamen hæc omnia propter amorem Dei libenter ſuſtinemus. Tandem verò ſubjungit: *Blaſphemamur & obſecramus: tanquam purgamenta huius mundi facti ſumus omnium peripſoma uſque adhuc.* Enimverò ô Paule enumeratæ quas pateris ærumnæ valde mihi diſplicent, verum conſolare & poſito omni animi mœrore gaude potius, quia tanto excellentius tibi Deus daturus eſt meritum; neque enim alia conſolatione tibi ſubvenire, aut te erigere poſſum, quod ſi ego ex parte mea ingens, cui ſuccumbis ærumnarum pondus, aliqua ſaltem ratione alleviare poſſem, libentisſimè equidem idipſum facerem: Veruntamen compatere & ignoſce curioſitati meæ. Scire etenim à te velim cur Corinthiis dicas, vel ſcribas, quod varias ab inimicis tuis patiaris blaſphemias: *Blaſphemamur*; Ratio autem quæ ad hanc difficultatem tibi proponendam me movet, eſt, quia Theologi blaſphemiam definientes dicunt, quod ſit *falſa locutio adverſus Deum prolata*: quod ſi tu; ô Paule, Deus eſſes, facilè tibi credere poſſem aſſerenti, quod blaſphemias patiaris, at verò cum perſpicuum ſit hominem te eſſe, vix id aſſerens fidem invenies. Nec eſt quod mihi reſpondeas, quod per *blaſphemamur*, tu idem quod *maledicimur* intelligi velis, quia jã ſuperius dixeras: *maledicimur & benedicimus*, ideoque incongruè accideret eiuſdem repetitio. Quod ſi igitur blaſphemia eſt offenſa per verba ſoli Deo facta, qua ratione ſcribere poteris: *Blaſphemamur*? Agnoſco quidem perlibenter indignum me eſſe, qui ab ipſomet ſancto Paulo huiuſce difficultatis reſolutionem accipiam, ac proinde

inde

inde proprio me Martej ab illa brevitet expediam : Exiſtimo igitur ſanctum Paulum in Epiſtola locutum fuiſſe non veluti ſæcularem, ſed tanquam Sacerdotem & virum religioſum Deo conſecratum, & ad minus implicitè indicare voluiſſe, ſe inter ſuos habuiſſe, neſcio quid divini, ut proinde quaſi idem fuerit maledicere Sacerdoti, ac ipſummet Deum blaſphemiis impetere, ideoque apud omnes, ut major Sacerdotali dignitati authoritas & reſpectus accederet, eum qui Sacerdoti injurius eſt, eumque verbis contumelioſis offendit, Deum ipſum offendere cenſeri : [Noverat ita Deum velle ab omnibus Sacerdotem timeri veluti Deum, & illatas Sacerdoti injurias, quaſi ipſi Deo illatas cenſeri,]ideo dicit ſe blaſphemari, ut jam non hominem, ſed Deum in homine Sacerdote vel religioſo offenſum exiſtimaremus.

Bernard. 1. epiſt. D. Sacer.

16. Præſtolemini paulisper, forte enim haud inopportunas ſanctorum Patrum adducturus ſum doctrinas, quibus Sacerdotalis gradus dignitatem vehementer extollunt. Et quidem inprimis Sanctus Bernardus epiſt. ad fratres de monte Dei. Sacerdotes alloquens eis dicebat : *Altiſſima eſt profeſſio veſtra, cœlos tranſit, par Angelis eſt, Angelicæ ſimilis puritati, aliorum eſt ſervire Deo, veſtrum autem adhærere Deo.* Et alibi ſubjungit: *Nonne hæc religio eſt ſancta, pura, immaculata, in qua homo vivit purius, cadit rarius, ſurgit velocius, incedit cautius, innovatur frequentius, quieſcit ſecurius, moritur fidentius, purgatur citius & præmiatur copioſius?* Idem hom. Simile eſt, de ſtat. relig.

17. Sanctus Johannes Chryſoſtomus lib. 2. de dign. Sacerd. ſacerdoti ſublimitatem ita depingit: *Sacerdotis aſpice dignitatem, agitur in terrà, ſed officiũ cœleſtibus negotiis continetur: non enim homo, non Angelus, non Archangelus, non aliqua alia creatura, non virtus, ſed ipſe Spiritus ſanctus hoc munus inſtituit, atque adhuc manentes in carne miniſterio præſtitit fungi Angelorum.*

18. Sanctus Ambroſius de dignit. Sacerdot. cap 2. Sacerdotes ita alloquitur: *Audite me beatiſſimi Patres* [mirum cum quâ reverentiâ ſermonem ad eos dirigat] *& ſi dignum ducitis ſacratiſſimi fratres audite me ſtirps Levitica germen ſacerdotale, propago ſanctificat. Duces & Rectores gregis Chiſti,* Paulo poſt ſacerdotii ſublimitatem cum aliis dignitatibus conferens eam eſſe dicit velut aurum reſpectu plumbi: *Honor igitur & ſublimitas ſacerdotalis, ſi Regum fulgori compares, & Principum diademati, longè erit inferius quam ſi plumbi matallum ad auri fulgorem compares.*

19. Sanctus Auguſtinus minimè ſe continere poterat, quin obſtupefactus exclamarit: *O. veneranda Sacerdotum dignitas, ſuper hoc tam inſigne privilegium ſtupet cœlum, miratur terra, veretur homo, horret infernus, contremiſcit diabolus, & veneratur quam plurimum angelicam celſuedinem.* Denique Sacerdotem officium ſuum exercentem conſiderans dicit: Angelos creaturas adeo nobiles ei velut ſervos aſſiſtere, dum *Sacerdos hoc admirabile Sacramentum conficit, Angelus conficienti tanquam famulus aſſiſtit, & obſequitur,* Imo idemmet Pater Sacerdotem omnibus rebus creatis ſuperiorem, & ſoli Deo inferiorem eſſe pronunciat : *Si altitudinem cœli contemplaris, altior es: ſi pulchritudinem ſolis, lunæ, ſtellarum, pulchrior es, ſi diſcretionem angelorum diſcretior es: ſi omnium dominorum ſublimitatem, ſublimior es, & ſolo creatore tuo inferior.*

Idem.

Idem Ap. Caſſ. in cat. glor. mund. p. 4. conſ. 5.

20. Et S. Gregorius Papa ſuper illa Prophetæ verba : *Ego dixi Dii eſtis, & filii excelſi omnes,* ſcribens : Per hos Deos, Sacerdotes intelligit, quaſi eorum dignitas adeo celſa ſit & ſublimis, ut quaſi divinum quid participare videatur : *Sacerdotes intelligens, qui propter excellentiam ordinis, & officii dignitatem Deitatis nomine nuncupantur.*

21. Quid plura? Sacerdotes ſanctæ Eccleſiæ baſes ſunt & fundamenta, Columnæ Chriſtianæ religionis, populorum Doctores. Medici animarum, Patres gentium, Candelabra totius univerſi lucidiſſima, lapides ſanctuarii, militiæ Chriſtianæ Duces, mundi Principes, Angeli terreſtres, triumphantis Jeroſolymæ fores, cœleſtis curiæ cubicularii, ephebi ſupremi Monarchæ, Cives, Cœlorum, gratiarum paradiſi diſpenſatores, ſecretarii Dei, creatorem inter & creaturas mediatores, in cauſis ſalutis noſtræ divinæ juſtitiæ Commiſſarii & Judices, inſtrumenta divinæ omnipotentiæ, Dei Coadjutores, divinæ voluntatis interpretes, oracula Spiritus ſancti, & Vicarii Chriſti.

22. Verum enim vero ut veritatem fatear, pauci admodum ſunt, quorum actiones & opera ſtatus ſublimitati correſpondeant; dignitati gradus non conſonat ſanctitas vi-

tæ. S. Thomas 3. p. q. 22. art. 1. docet, Sacerdoti proprium eſſe, quod Deum inter & populum mediator exiſtat, inquantum populi preces & poſtulationes Deo offert, & eidem ſacra diſpenſat, ac proinde *Sacerdos* appellatur, id eſt, *ſacra dans*: Satisfacit etiam aliquo modo pro ejuſdem populi peccatis, teſte S. Paulo ad Hebræos cap. 5. dum ait: *Omnis Pontifex ex hominibus aſſumptus conſtituitur in his, quæ ſunt ad Deum, ut offerat dona & ſacrificia pro peccatis.* Et in hoc præcipuè mediatoris officium conſiſtit: nam *mediatoris officium eſt conjungere, & unire eos, inter quos eſt mediator: nam extrema uniuntur in medio*; quod ſi autem medium bonitati proportionatum non ſit, quomodo unire poterit? Si autem non unit, qua ratione mediator eſſe valebit? Et concludendo *à primo ad ultimum*, nomine duntaxat, non vero re, & facto ipſo Sacerdos erit, de quo proinde meritò dici poterit: *Dicit, & non facit.* O quantum ejus actiones ab eo, quo ſuſtinet, officio differunt! Etenim ſi bene eum conſideres, inconſtantiæ potius ſpeculum eſſe cenſebis, quam ſanctitatis ideam: nunc eum intueris ad altare gradientem, ut de populorum ſalute cum Deo negotietur, mox eundem è domo quâdam egredi videbis, ubi cum ſummo honeſtatis præjudicio, de animæ ſuæ damnatione ſtatuit, & tractavit: nunc eum in Eccleſia exemplarem vides, mox ſcandaloſum in plateis: per mediam horam veſtibus ſe ſacerdotalibus obarmat, ut prælietur adverſus dæmonem, quod verò reliquum eſt diei & noctis, militiæ dæmonis tribuit, ut per culpas dimicet contra cœlum. Rogat divinam majeſtatem, ut juxta candorem veſtis, ſpiritus quoque ei largiatur puritatem, cum tamen in interiori corvo ſit nigrior, probroſis actionibus contaminando conſcientiam, ſuamque animam deturpando. Lumbos ſuos ſacro illo ſuccingit cingulo, quo caſtitas repræſentatur, ſupplicans ut in ſe ardores extinguantur concupiſcentiæ, cùm tamen eoſdem per ſenſualitatis incentiva magis magiſque foveat quotidiè: odor famæ ſuæ illum ubique gratum facere deberet & acceptum, ut verò inhoneſtatis ſuæ fœtor per univerſam civitatem eum potius reddit abominandum. Videte manus Sacerdotis nunc in altaribus tractantes calices, mox aleas jacientes in tabulis luſoriis: nunc ſacra folia vertentem miſſalis, paulò poſt miſcentem & diſtribuentem chartas luſorias ludentibus: in Eccleſia ſtolam, extra Eccleſiam enſem defert, in locum coronæ, quam ad imitationem Petri in vertice ipſum habere conveniret, comam defert diſſolutiorem, quam ſi miles eſſet: in aëra loquor, ò Auditores, & cum debito bonorum reſpectu, nec credo hic tales inveniri, quos in præſentiarum depingo. Veruntamen ſi fortè nonnemo adeſſet, qui in aliquà, ſi non in omnibus recenſitarum partium defeciſſet, eum per omnia ſacra obteſtor, ut tandem aliquando reſipiſcat, nec permittat, ut tam inæſtimabilis valoris gemma in tali ſubjecto deliteat, quod haræ aut ſterquilinio parum abſimile eſſe videtur. Præterire tamen nequeo, quin hiſtoriam quandam vobis referam, quæ fortè majori parti noſtrum, mihi verò præcipuè, qui præ cæteris defectuoſiſſimus & diſſolutiſſimus eſſe noſcor, optimè convenit. Interrogatus etenim fuit Pontifex quidam, an Sacerdotibus hujus temporis celebrare liceat in calicibus ligneis, ut Sacerdotes noſtri præteritorum ſæculorum facere conſueverant: Cui ſanctus Pontifex magnâ cum prudentia reſpondit: olim Sacerdotes aurei ſacrificabant in calicibus ligneis, nunc Sacerdotes lignei in aureis calicibus Deo ſacrificant. Faxit Deus, ne id in nobis veritatem inveniat: quod ſi tamen lignei fuerimus, utpote ad inferni ignem concipiendum valde apti & diſpoſiti erimus. Porro Deus nos non ligneos, ſed aureos eſſe vult, ſed ex auro puro, puto & perfecto, quoad fieri poteſt; nunquid Deum ipſum expreſſe præcipientem auditis, dum ait: *Sancti eſtote, quia ego ſanctus ſum*; quibus verbis aliud ſignificare non volebat, ut exponit Origenes, quam ſi diceret: *Sicut ego ſegregatus ſum, & longe ſeparatus: Sicut ex eo omnes creaturas, atque ab univerſis quæ à me facta ſunt, ſegregor; ita & vos ſegregati eſtote ab omnibus, qui non ſunt ſancti, nec Deo dicati: Segregati autem ſitis non locis ſed affectibus, non regionibus, ſed converſationibus.* Quiſquis Deo conſecratur, ſolius Dei eſſe debet; quiſquis cultui dedicatur Eccleſiaſtico, à mundi negotiis abſtinere debet; & tametſi in mundo conſiſtat, vivere tamen in eo debet, ac ſi extra mundum conſtitutus eſſet, & licet in terris vivat, ejus tamen cogitationes & affectus eſſe

D. Tho: ubi supr. in corp.

& con-

& converſari debent in cœlis : *Quicunque ſe conſervaverit Deo , merito extra terram , extra mundum videbitur; ſuper terram ambulantes converſationem in cœlis habeamus.* O fœlices nos, ſi ſtatum noſtram conſervaverimus , ſi honori & reputationi gradus noſtri conſuluerimus ; at verò ſi contrarium facimus , nil mirum , ſi ſæculum à nobis ſcandalizatum nos contemnat, noſtraque facta , indeque ortam infamiam in publicum divulget , noſque velut gentem inutilem & ſupervacaneam æſtimet , quilibet manum ſuam in ſinum ſuum mittat. Et ſi de-bitos in loquendo tranſiliero juſto honoris Dei, veſtræque æſtimationis zelo idipſum adſcribite, ignoſcite mihi , ſi quid dixi ; ſi verò ne culpas veſtras tetigiſſe experiamini , vos emendate & reſipiſcite , mihique ut paululum quieſcat indulgeme.

PARS SECUNDA.

23. QVæcunque dixerint vobis ſervate, & facite. Eo ipſo quod Deus præcipit , ut debita Eccleſiaſticis , dum aliquid præcipiunt , præſtent obedientia , mandare pariter videtur , ut velut ſuperiores in honore & veneratione habeantur. Refert Joſephus Hebræus , quod cùm Alexander M. unà cum exercitu ſuo furore accenſus & faſtu tumidus Jeroſolymas adventaret , Jaddo Pontifex habitu Sacerdotali indutus eum convenerit , & ut furorem deponeret , rogaverit , quem ut Magnus ille ſic indutus conſpexit , poſito faſtu & furore mitigatus ex equo ſuo deſcendens , ad Sacerdotis pedes accedit , ut eos illi honores deferret , quos illi dignitati deberi cognoſcebat , neque auſus fuit cuipiam vel minimum damnum inferre ; Et tamen Ethnicus erat , qui nullam veræ Religionis notitiam habebat. De Conſtantino Imperatore quoque legitur , quod dum pro nonnullis difficultatibus verum Dei cultum ſpectantibus decidendis , concilium quoddam Sacerdotum in Eccleſia congregaſſet , tantam iiſdem ſacerdotibus exhibuerit reverentiam , ut omnibus digniorem locum ceſſerit , imo ne quidem dignum ſe eſſe judicaverit , qui unà cum ipſis conſideret , ſed ultimum ſibi locum eligens ſeorſim ſeceſſerit , nec non determinationes à ſacerdotibus factas & approbatas eodem prorſus loco & pretio , quam ſi à Deo conditæ fuiſſent , habuerit. Imò quod dum contra certos Sacerdos ſibi deferrentur calumniantes literæ , in eos nequaquam animadverterit , ſed potius eaſdem literas coram omnibus ſimul congregatis in ignem conjecerit , in hæc verba prorumpens, ut refert hiſtoria Scholaſtica : *Vos cauſas veſtras judicate & diſponite , quia non eſt dignum , quod nos judicemus Deos.* Quod ſi igitur auguſtiſſimi , quos unquam mundus hubuit , Monarchæ ſimilibus honoribus Sacerdotes ſunt proſecuti : qua ratione fæx hominum viliſſimorum in tantam ſe rapi temeritatem ſinere poteſt , ut murmurationibus , contumeliis & injuriis dignitatem Sacerdotalem laceſſere & vili pendere auſit?

Joſeph. li. 11. Antiq. cap. 8.

... Caſſ. ... conſ. 1.

24. Neeminus à Chriſto Domino noſtro Rege gloriæ , cœlique & terræ Imperatore honorati fuere : Maria etenim & Joſeph expletis diebus purgationis puerulum Jeſum in templum deportarunt , veteriſque Sacerdotis Simeonis hominis juſti & timorati , & Spiritu S. pleni manibus impoſuerunt , qui incredibili cum conſolatione & lætitiâ eum recipiens Deum rogavit , ut ſempiterno ſomno oculos ſuos deinceps occluderet , ne quicquam mortale amplius videre poſſent. Porro ſanctus hic vir poſtquam mira de hoc ſacroſancto puerulo vaticinatus eſſet , eum poſtea manibus Mariæ Matris ſuæ conſignans unà cum patre ſuo putativo , ſuaque Genitrice benedixit : *Et Benedixit illis Simeon.* Verum ſiſte nonnihil ô Venerande Miniſter , an neſcis Benedictionem impertiri ad eum , qui major eſt & dignior , ſolum pertinere ? *Major officio benedictionem largitur* : videris in Scripturis non adeo verſatus , ſecus enim recordareris Deum benedicendi authoritatem ſoli Moyſi , & Aaroni contuliſſe , ut pote primis gentis ſuæ capitibus : *Locutus eſt Dominus ad Moyſen & Aaron dicens : Sic benedicetis filiis Iſrael.* Cum igitur hunc puerum velut verum Meſſiam , verumque vivi Dei Filium , ac proinde te longè majorem agnoſcas , & confitearis , utique tanquam inferior eum , qui te major eſt , benedicere non debebas , quin potius eum rogare , ut is , utpote te longè major , te benediceret. Verum videor mihi te reſpondentem audire, quod ſcilicet non benedixeris Chriſtum infantulum , ſed Joſephum & Mariam : ad hoc tamen replico , hos quoque in ſanctitate te longè fuiſſe majores & digniores, Reſpondet igitur hic Gloſſa : ipſos Sacerdotii dignitatem , quâ Simeon præeminebat , reſpexiſ-

Dio. Cart. in cap. 2. Luc. art. 7.

ſpexiſſe, ob eamque ſancto huic ſeniculo hũc detuliſſe honorem: *Quamvis eſſent maiores Simeone in ſanctitate, ille tamen erat maior, quantum ad Sacerdotis officium, ad quem ſpectabat benedicere populum.*

Gloſſ.

25. Et quid autem de reſpectu & reverentia ab ipſomet Deo Sacerdotibus exhibita dicemus? Aaron & Maria linguas ſuas continere non poterant, quin Moyſi obloquerentur *Locuta eſt Maria & Aaron contra Moyſen:* Numerorum 12. Moyſes autem utpote benignus admodum eorum calumnias nequicquam curavit, Deus autem eaſdem diſſimulare non potuit, prout audieris: duos etenim hoſce murmurationes acceſſit, eiſque quam evomuerant calumniam, acerrimè exprobravit, dicens: Adeſte murmuratores, hiccine eſt reſpectus, quem Moyſi defertis? an neſcitis ipſum mihi longè chariſſimum eſſe, quocum proinde familiariter & apertè, non verò per cyphras & ænigmata loquor, ſi eum tanquam fratrem veſtrum honorare abnuitis, ad minus ſaltem maiorem mei reſpectum habere debebatis: *Quare ergò non timuiſtis detrahere ſervo meo Moyſi?* Servo ob amorem Domini ſui honor ſuus ex æquo debetur, id quod vobis ſufficere debebat, erraſtis, nec impunè id feceritis, hiſque dictis Deus ab iis iratus diſcedens Mariam graviter caſtigat, immittendo ei carnes ſuas devorantem peſſimam lepram: *Ecce iam medium carnis devoratum eſt lepra:* nec tamen lego Deum caſtigaſſe Aaronem, nec parum, nec multum. Cur ita? Nunquid ambo concorditer murmurarunt? omninò, cur igitur ſola Maria & non Aaron ſupplicio ſubjicitur? non iniquam contra Deum lamentandi occaſionem hæc mulier habuiſſe videtur, quod ſcilicet in hoc facto ſe partialem exhibuerit, eiusque juſtitia punitiva juſtam & æquam non ſervet bilancem; quodque eius enſis ex una tantum parte limatus & acutus eſſe videatur: Quid ad hanc difficultatem ô Roma reſpondebimus? Num fortè ſoror Moyſis ideo hanc pœnam ſola promeruit, quia prima cauſa extitit murmurandi, ſuumque fratrem Aaronem ad murmurandum excitavit, qui niſi illa incepiſſet, cœptam murmurationem non fuiſſet proſecutus, nec lapſus in errorem fuiſſet; Reſpondeat quivis quod ſibi libet, mihi Theodoreti, & Abulenſis reſolutio præ cæteris placet, dicentium, Deum Aaroni parcere, eumque honorare voluiſſe, quia ſacerdos erat: Quia *Aaron erat Sacerdos, eique propter dignitatem officii, quo fungebatur, reverentia debebatur.* Unde colligitur, quantum inter ſe viæ hominum à viis Dei differant; ſcitiſne cur contra talem liberè murmuretur? Quia religioſus eſt, non eſt nobis metuendum ab ipſo aliquod malum [illegible] vel noxius vindictæ aculeus, ſine ullo reſpectu quod placet, dicere poſſumus, Cur autem linguam circa talem vel talem perſonam laxare non præſumis? Cavebo hoc facere, etenim ſæcularis eſt, cautè cum ipſo agendum eſt, ut debitus ei honor deferatur, ne ſiniſtra ab eo nobis eveniant.

26. David Propheta filii Dei in Cœlos ingreſſum, nec non quo in eodem receptus fuit honorem prophetico Spiritu prævidens ait, *Dixit Dominus Dõmino mio.* Quæ verba ſanctus Athanaſius ibid. ita exponit: *Æterna diſpoſitione ordinavit Dominus Pater Deus Domino meo Chriſto filio ſuo:* Et quid autem ei dixit; *Sede à dextris meis*, idque Pater æternus fecit ad filium ſuum magnificè honorandum; *Sede à dextris meis*, inquit Hugo, *ecce magna laus & honor.* Et Doctus Caſſeneus p. 4. conſ. 41. ſubjungit: *Qui ſedet ad dexteram maiorum ſuperioris dicitur magis honorari ſedente ad ſiniſtram* Sed unde æternus Pater motus eſt ad tantum filio ſuo exhibendum honorem? Fortè id fecit, quia unigenitus erat, vel quia Deus erat; vel quia homo. Operæ pretium erit Davidis relationi quoad hoc inſiſtere, qui aliam rationem non adducit quam quod eſſet Sacerdos: *Tu es ſacerdos in æternum ſecundum ordinem Melchiſedech.* Verum dicat aliquis, poſt Patrem Chriſto neminem in Cœlis digniorem fuiſſe, ac proinde mirum non eſt quod hoc fuerit honore à Deo affectus, qui omni jure eidem debebatur. Sed id rationem noſtram non enervat: Agedum de aliis Sacerdotibus deinceps loquamur, inveniemus etenim Deum tantum ad honorem Sacerdotum varia patraſſe miracula.

27. Scitiſne cauſam cur Beda à ſancta Matre Eccleſia Venerabilis titulo honoretur? *Sermo Venerabilis Bedæ. Homilia Venerabilis Bedæ.* Priuſquam ex propria mente reſpondeam, id quod alii reſpondere ſolent, in medium adducere non omittam. Dicunt igitur nonnulli, quod cum ſanctus hic Sacerdos mortuus fuiſſet, Clericus quidam ei devotus verſum quendam lapidi ſepulchrali, quo ſancti hu-

hujus oſſa tegebantur, inſculpi voluit, verſum autem, quem hoc modo inceperat: *Hac ſunt in foſſa*, ſic terminare volens, *Beda ſancti oſſa* vidit eundem velut incompletum claudicare; & tametſi tota nocte de verbo complendo verſui apto & congruo cogitaſſet, nullum tamen adinvenire potuit; diluculo verò ſequenti ad ſepulcrum concedens verſum omninò perfectum, & manu angelica lapidi inſculptum invenit in hac forma.

Hac ſunt in foſſa Beda Venerabilis oſſa.

28. At verò Guilelmus Durantus libro 7. cap. 40. f. 303. col. 1. n. in Rat. div. offic. aliam pulchram rationem adducit videlicet, quod hic ſervus Dei anno Dei ſexcenteſimo trigeſimo ſexto in Anglia ad decrepitam uſque autem vivens cum cœcus factus eſſet, continen torpere non potuerit, ſed utiliter in vinea Domini laboraturus ſe manu duci fecit in villas, & oppida regionis illius, ibique cum multo populorum fructu verbum Dei prædicarit. Acciderit autem quod ii, à quibus manu ducebatur, dum ſanctus vir Dei in valle quadam conſtitutus eſſet, ubi ingens erat lapidum multitudo, illudere ei volentes, cum ut prædicaret, monuerint ob congregatum eodem in loco numeroſiſſimum populum eius ſermonem ſummo cum deſiderio, & attentione audire deſiderantem: Bonus igitur hic ſenex ſummo cum fervore prædicare incepit, & cum non minori ad finem uſque proſequitur; cumque ſermonem ſuum tandem hiſce verbis concluderet: *Per omnia ſecula ſeculorum*, Deus ut hunc Sacerdotem eo in loco illuſum honoraret, & illarum reverentiæ præjudicium reſarciret, miraculum ingens eo in loco patravit, ut omnes lapides reſponderent: *Amen Venerabilis Pater.* Huius rei memoriam ſancta Mater Eccleſia in hunc uſque diem conſervat Venerabilis titulum eidē attribuens, ut hac ratione toti mundo innoteſcat, dignum eſſe, ut Sacerdotes honorentur, non rideantur: *Incipit ille prædicare ferventer, & cum in fine concluſiſſet: per omnia ſecula ſeculorum, mox omnes lapides alta voce clamaſſe dicuntur, Amen venerabilis Pater. Et ideo venerabilis Pater appellatur.*

29. Verum enim verò quantum Sacerdotes honorantur à Deo, tantundem contemnuntur à ſæculo, Dicite ſodes, ô ſæculares: quidnam vobis Religioſi adſciſcunt incommodi; Quid dicam incommodi? imò quàm non vobis utilitatem Religioſi adferunt? Quis animarum veſtrarum curam habet? Sacerdotes. Quis verbum Dei vobis ſubminiſtrat? Sacerdotes. Quis in occurrentibus vobis neceſſitatibus Deum pro vobis requirit? Sacerdotes, Quis veſtras confesſiones auſcultat, voſque à peccatorum catenis exſolvit? Sacerdotes. Quo mediatore in Dei gratiam reſtituimini? mediantibus Sacerdotibus, Quis in ſacra Religione vos exercet recitando officium, & Miſſas celebrando? Sacerdotes. Quis ſacra Euchariſtia vos paſcit & alit? Quis ſanctisſima vobis Sacramenta, adminiſtrat? Quis infimos veſtros conſolationis cauſa viſitat? Quis Deo vos recommendat, & in tranſitu veſtro ad bene moriendum vos excitat? Quis cadaveribus veſtris ſepulturas adhibet? Quis per viam ſuffragiorum apud Deum intercedit, ut ab illo à purgatorii pœnis liberati gloriam ingredi posſitis paradiſi? Sacerdotes. At verò ô Auditores, ſi tanta bona ab iis recipitis: cur tot tantaque mala iis rependitis? O quam mala recompenſaio eſt eius, qui utilitati procuratæ per illatum damnum correſpondet. Cōfundamini conſiderando honorem à Phrygibus deferri Sacerdotibus ſolitum, qui etiam poſt mortem Sacerdotes velut res privilegiatas reverebantur, curantes, ut illorum ſepulchra decem cubitis elevata ſæcularium ſepulchra tranſcenderent: *Phryges non defodiunt mortuos Sacerdotes, ſed ſupra lapides decem cubitarum erectos, eos ſtatuunt.* Io. Stobæus ſer. 277.

30. Silete ô Auditores, ſiquidem intelligere vos videor, nam objectionem quandam adverſus jam dicta vos replicare intenditis, nimirum, mirum non eſſe, ſi Sacerdotes à vobis non honorentur, ſiquidem de eorum numero ſunt, de quibus dicitur in Evangelio, quod *dicunt & non faciunt.* Ad quod reſpondeo, me id totum libenter concedere, ſcilicet quod dicant, & non faciant: ſic namque bene faciunt, *dicunt*, non furandum eſſe, *& non faciunt*, id eſt, non furantur. *Dicunt* neminem occidendum eſſe, & *non faciunt*, id eſt non occidunt; *dicunt*, non eſſe blaſphemandum, & *non faciunt*, id eſt, non blaſphemant. Verum utique replicabitis, in Evangelio conſequenter dici: *ſecundum vero opera eorum nolite facere*, optimè dicit: nam ſacerdotes pro celebranda Miſſa altare accedunt, id quod ad

vos ſæculares minimè ſpectat, ac proinde *ſecundum opera eorum nolite facere*. Sacerdotes ingrediuntur confeſſionalia, ut auſcultatis peccatis veſtris ſacramentalem vobis impertiantur abſolutionem: vos autem ſæculares *ſecundum opera eorum nolite facere*, Sacerdotes Sacramenta adminiſtrant, vos autem ſæculares *ſecundum opera eorum nolite facere.*

31. Verum dato etiam quod malè faciant, quid id veſtra refert, dummodo vos bene doceant. Quid Eliæ referebat, quod Deus illi victum per corvum, qui morticinis paſcebatur ſubmitteret? Ipſe ſuam neceſſitatem conſiderabat, & panes ac carnes utiles ei erant. Samſon ſitiens parum curavit quod aqua emanaret è maxilla aſini, nec quod mel repertum fuiſſet, in ore mortui & fœtidi leonis; ipſemet Chriſtus etiam Iudæ pedes ſuos lavit, & tamen ſciebat, & nos ſcimus qualis eſſet. Videbitis in altari quodam ſacerdotem bonum, & in alio malum & tamen Deus non minus de cœlo deſcendit, ad prolationem verborum ſacramentalium ab uno, quam ab altero factam. Quis pejor Malcho extitit, & tamen Chriſtus Petrum reprehendit, quod illum ferro offendiſſet, eo quod miniſter ille

an:18. ſervus erat Sacerdotis ſcelerati, qualis Caiphas erat: *Percuſſit Pontificis ſervum.* Ad hæc ſi dicunt benè & malè faciunt, deſere quod faciunt, & aggredere id quod dicunt. Ex aurifodinis apprehenditur aurum & terra dimittitur, inquit Chryſoſtomus: *Sicut aurum de terra eligitur, & terra relinquitur: Sic & Auditores doctrinam accipiant, & mores relinquant.*

Chryſ in cut D. Th. c.23 f.87. col.4 l.C.

Præterea dic mihi ſodes: Credisne etiam reperiri Sacerdotes bonos? Imò verò, Ergo melius eſt, inquit Chryſoſtomus, quod propter reſpectum bonorum malos quoque honores, quàm quod per malorum occaſionem ipſos quoque aſperneris bonos. *Sicut enim Sacerdotes melius iudicant propter bonos malos docere, quam propter malos bonos negligere. Sic & ſubditi propter bonos Sacerdotes etiam malos honorent, ne propter malos boni etiam contemnantur*

32. S. Thomas [& hic finis præſentis diſcurſus] docet, quod in Prælato dicere quoque poſſumus, in Sacerdote duo debeant conſiderari, *ſcilicet perſona propria, & dignitas ſecundum quam eſt, perſona quædam publica*, ſi malus eſt, non dignus eſt honore propter reſpectum perſonæ, & ratio eſt, *quia cum honor ſit reverentia alicui exhibita in teſtimonium virtutis*, falſum quis atteſtaretur, ſi quis ejus perſonam tanquam perſonam honoraret: at verò in quantum eſt perſona publica, non ſemetipſum repræſentat, *ſed perſonam alterius, ſcilicet Chriſti*, Vides igitur errorem quem committis non dando ſacerdoti honorem debitum: quia licet in ipſo non ſit omnis perfectio, tu tamen eius dignitatem ſacram contemnendo, ipſummet Chriſtum in eſſe repræſentativo contemnis, Porrò reſtringamus paucis verbis, ea quæ hactenus fuſius diximus: Eſto Sacerdos ens aliquod abſtractum, id eſt alienum ab omni affectu ſæculi, æſtimato tuam dignitatem conſiderando quem repræſentes: Vos quoque Sacerdotes exemplariores eſtote quam fueritis, & quotquot adeſtis ſæculares, majori ſacerdotes honore proſequamini; quam feceritis, & Deus vos benedicat.

* * *

* * *
* *

SER-